

Ako imate dilemu kako bolje upoznati „drugačiju“ Vojvodinu i otkriti nešto novo, što niste znali, potrudila se da razreši Turistička organizacija Vojvodine, kreirajući sedam interesantnih kraćih odmora publikovanih u brošuri „Kratki odmori u Vojvodini“.

To je bio interesantan zadatak jer šarolikost Vojvodine, u kojoj živi 28 nacija u 45 opština, zajedno i upleteno, u kojoj svako selo ima svoju nošnju i igra drugačiju igru, u kojoj su tri i više ravnopravnih jezika u jednom selu uobičajena pojava, a ne izuzetak, koja baštini različite običaje, kulturno nasleđe, nepresušna. U isto vreme, to je bio i težak zadatak jer trebalo je iz mnoštva odabrati najtipičnije i povezati u jedinstvenu celinu i da ona budu privlačna i interesantna za goste. U tome su veliku ulogu imale i receptivne agencije, koje su svoju delatnost zasnovale na dovođenju gostiju u „svoje dvorište“, i turističke organizacije koje su faktor povezivanja turističkih agencija i sve češćih turističkih aktivnosti ljudi, pogotovo žena sa sela.

Predlog br. 1 - Novi Sad, Sremski Karlovci, Čenej

Novi Sad se može upoznati peške (uže gradsko jezgro), biciklom (Stari Novi Sad – Podbara ili Almaški kraj do Almaške crkve, ili Dunavski kej do najlepše plaže na Dunavu, Štranda) i brodom, Ćirinin katamaranom, „parkiranim“ na Ribarskom ostrvu. I upravo sa Dunava je pogled na grad i Petrovaradinsku tvrđavu drugačiji i neponovljiv, a zalazak sunca posmatran sa „Novosadske kapije“, kod Rakovačke ade, tamo gde je Dunav širok dva kilometra, jedinstven. Tu je i Čenej, prestonica salaša: Brkin, Salaš 137, i desetine drugih, koji nude odmor uz jahanje, vožnju kočijama, a sve to uz vojvođanske gastro specijalitete. Sremski Karlovci jedinstven gradić-muzej u kojem se ispisivala istorija srpskog naroda, a svako zdanje i kuća imaju svoju priču, kao i petnaestak vinskih podruma spremnih da dočekaju goste, muzej meda...

Predlog br. 2 – Fruška gora, Srem

Šetnjom, biciklom ili na konju, na oko 100 km obeleženim fruškogorskim stazama zdravlja moguća je poseta živopisnom, ušuškanom, a istorijski bogatom Banoštoru, ili obilazak Eno kuće u Maradiku, Perkovog salaša u Neradinu, poseta jedinstvenom Irigu, čuvenom Ribarskom trgu u mestu koje nema reku ili Mačkovom podrumu i Vinariji Kovačević. Sveta gora Fruška u sebi krije šesnaest manastira (i sedamnaesti Bešenova-naobnovljeni), od kojih neki imaju i manastirske konake. U Fruškoj je i carski Sirmijum, Sremska Mitrovica iz koje je rodnom sedam rimskih imperatora, a svaki je za sobom ostavio materijalni dokaz svog carovanja. U neposrednoj blizini Mitrovice nalazi se SRP „Zasavica“ jedinstven po retkim biljnim i životinjskim vrstama, između ostalog i dabrovima i farmi magarica. U Sremu je i Šid, grad dva slikara, Save Šumanovića i Ilije Bašičevića Bosilja, Pećinci poznati po jedinstvenom Muzeju hleba, Golubinci po Mačkarama, kotobanji, dvorcu Šlos i dr., Stari Slankamen gde je po legendi sahranjen Atila Hunski, Krčedin i Zekin salaš, kao dokaz da se i u Sremu živelo salašarski.

Predlog br. 3 – Subotica, Palić, Kanjiža, Bačka Topola, Mali Idoš

Strogi centar Subotice poznat je kao dragulj mađarske varijante secesije, stilu popularnom na smeni XIX i XX veka. Na nju se naslanja Palić, sa starim palićkim vilama, jezerom, najlepšim Zoo vrtom u Srbiji. Na Paliću su i salaši (Majkin, Jelen, Đorđević) i vinogradi, vinarije Zvonko Bogdan, DiBonis, Tandex, kao i oni u Hajdukovu, u kojem obavezno treba posetiti Vinski dvor, pa Kelebiju, gde se nalazi najveća ergela lipicanera, Salaš i vinarija Čuvardić, a nije daleko ni selo Tavankut, poznato po ženama slamarkama i porizvodnji „pink lady“ jabuka. Banja Kanjiža okružena lepo uređenim parkom, pored koje teče Tisa najlepša u vreme cvetanja, fenomena jedinstvenog u Evropi. Mali Idoš u kojem se nalazi crkva Sv. Ane iz XVIII veka od kada potiču i orgulje na kojima se i dan danas svira. U, i oko Bačke Topole nalazi se Zobnatica, pet jezera, Panonija, četiri dvorca, selo Bajša...

Predlog br. 4 – Sombor, Bezdán, Apatin

Sombor je najzeleniji grad u Srbiji, a somborske crkvene orgulje druge su po veličini u Evropi. Tu se nalazi i Galerija Milana Konjovića i salaši: Dida Hornjakov i Art salaš „Višinka“. Bezdán zovu i „vodeno naselje“, jer je okruženo vodenim tokovima i do njega se može stići samo preko mostova (Plazović, Beli jarak, Veliki bački kanal i Dunav). Iz Bezdána polazi Veliki bački kanal (Bezdán – Bečej), i Kanal Dunav – Tisa – Dunav, dok se Bajski kanal tu završava. Apatin se nalazi u središtu SRP u kojem ribolovci zaista mogu da uživaju pecajući, a oni manje zagriženi da probaju riblje specijalitete u sto godina starom restoranu „Šaran“ ili na nekoj od čardi. Apatin ne bi bio to što jeste bez Banje Junaković, kompleksa od 10 otvorenih bazena sa lekovitom vodom.

Predlog br. 5 – Severni i srednji Banat, preko Žablja i Bečeja

Prva stanica na ovom putu je Ečka i istoimeni Kaštel, lovačka kuća erdeljskog grofa Agošton Lazara, nekada centra okupljanja ljubitelja lova (koji su lovili u obližnjem lovištu „Carskoj bari“), čiji su česti gosti bili austrougarski prestolonaslednik Franc Ferdinand i srpski prestolonaslednik Aleksandar Karađorđević, u kojem je prvi nastup kao devetogodišnjak, imao Franc List (1820). U Ečki se nalazi pravoslavna crkva Svetog Nikole, najstarija u ovom kraju, te katolička crkva iz XIX veka sa tri značajne ikone holandskog umetnika Van der Vena. Žabalj je poznat po Parku prirode Stara Tisa/Jegrička, ali i po prvom golf terenu u zemlji. Treći grad po veličini u Vojvodini, podignut na tri begejske ade, nosio je imena Nova Barselona, Bečkerek ili Veliki Bečkerek, godine 1935 Petrograd, a 1946. Zrenjanin, po narodnom heroju Žarku Zrenjaninu Uči. Tu su smešteni Gradska kuća, Narodni muzej, Narodno pozorište „Toša Jovanović“, Uspenska crkva (1746), jedna od retkih građevina koja je preživela veliki požar iz 1807. godine, zahvaljujući tome što je bila zidana od cigle. Okolinu Bečeja krasi dvorac Bogdana Dunderskog Fantast, a Novi Bečej–Slano Kopovo, prirodni rezervat retkih biljnih i životinjskih vrsta, jedno od poslednjih očuvanih bara na slatinama Vojvodine. Kikinda je pestonica ludaje, vlasnica mamuta Kike i od 1982. godine, od kada se deluje Internacionalni simpozijum skulpture u terakoti Terra, najveće zbirke moderne terakotne stulpture u svetu.

Predlog br. 6 – Južni Banat, Pančevo, Kovačica, Vršac, Bela Crkva

U vinskom gradu Vršcu osim Vršačke kule, treba posetiti rimokatoličku crkvu Sv. Gerharda, sabornu crkvu Svetog Nikole, monumentalnu zgradu Konkordije iz 1847. godine, kuću Jovana Sterije Popovića pretvorenu u muzej, najstariju apoteku na Balkanu sa stalnom postavkom slika Paje Jovanovića-Apoteku na stepenicama, Patrijaršijski dvor, sportsku halu „Milenijum“ i mnogo što šta drugo. Bela Crkva poznata je po svojim jezerima (Glavno, Vračevgajsko, Šaransko, Šljunkara...) nastalim iskopavanjem šljunka, pa je voda prozirno zelena, a plaže peščane. Tu je i „Evropska Sahara“, SRP Deliblatska peščara jedno od najlepših mesta za posmatranje ptica,

pogotovo na lokalitetima Dubovački rit i na većem delu potopljenoj adi Čibukliji. Na ovoj ruti se nalazi i selo slikara-Kovačica, širom sveta poznata po školi naivnog slikarstva. U Galeriji Babka nalaze se odabrani eksponati, ali gotovo svaka kuća u ovom selu je svojevrstan slikarski atelje. U južnom Banatu obavezno treba posetiti ženski manastir Mesić, vinsko selo Guduricu, selo Skorenovac, pobednika u projektu Bogatstvo različitosti, kojim je bilo obuhvaćeno 45 sela Vojvodine, Idvor, rodno mesto velikana Mihajla Pupina, selo Jabuku itd.

Predlog br. 7 – Bački Petrovac, Bačka Palanka, Bač, Odžaci, Kula, Vrbas

Nezvanični glavni grad vojvođanskih Slovaka Bački Petrovac, nekada je bio poznat po hmelju i sirku (od kojeg su se pravile metle) i Gimnaziji. Danas je ostala Gimnazija, otvoren je Narodni muzej i aqua park "Petrolend". Nedaleko od Petrovca je i selo Kulpin, sa velikim i malim dvorcem Đorđeta Dunđerskog, u čijim se pomoćnim zgradama nalazi Poljoprivredni muzej sa izuzetno bogatom postavkom starih poljoprivrednih mašina, muzej hmelja i sirka. Ovo je i mesto mnogih manifestacija, a najpoznatija je Petrovačka kulenijada. Bačka je dobila ime po mestu Bač, a o njegovom značaju svedoče ostaci srednjovekovnog utvrđenja, Franjevački samostan, manastir Bođani...

Naravno ovo nije sve, ovo je samo početak. Nespomenute varoši, više od 60 dvoraca, čardi, brojna jezera, manifestacije, raznorazni sadržaji, a posebno Vojvođani, koji su uspeli da sačuvaju prošlost, čekaju da budu predstavljeni u nekoj od sledećih brošura.